

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben házból hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczna-utca 3.

Asszerkesztőség kéziratok visszaadását vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Nemzeti munka Horvátországban.

A kormány nevében kijelentette a miniszterelnök, hogy engedni fog a horvátoknak a vasutas pragmatika kérdésében, ami annyit jelent, hogy a magyar államvasutak drávántuli vonalain feladjuk a magyar államnyelvet s a horvát nyelv bevonul a magyar állam utolsó dráva-szávaközi váraiba, az államvasuti épületekbe.

Most azután bátran feladhatjuk utána Fiumét is, segíthetünk a horvátoknak a trianlizmus megvalósításában, odaadhatjuk nekik a Muraközt s lemondhatunk mindörökre Szent László és Kálmán hódítmányairól. Jellacsicsot kiporoltuk, de annak a szájas balkáni csoportnak, melynek horvát-serb koalíció a neve, megkötözve tesszük eléje Magyarországot. Gázoljon rajta keresztül tetszése szerint!

Ha vesztett csata után kötnénk ilyen békét a horvátokkal keserűséggel telten, de mégis belenyugodnánk. Hanem hogy minden jogos és észszerű ok nélkül beadjuk a derekunkat a horváth telhetetlenségnek, ez olyan megalázkodás, a melyre csak egy szó illik: gyáva poltronság.

Horvátországnak nincs joga követelni a magyar nyelv száműzését a drávántuli vasuti vonalakról. Az 1868. évi XXX.

törvénycikk, ez a legszerencsétlenebb szörnyszülöttje a magyar törvényhozásnak, pontosan felsorolt minden zugot, a hová a horvátok idiómája bevonulhat. Bevitte a horvát nyelvet nemcsak az autonóm ügyekbe, hanem az állami hivatalokba is, minő a posta, a pénzügy. Száműztük a magyar nyelvet odaát, a magunk földjén iskolákból, hivatalokból, ellenben behoztuk a horvát nyelvet a magyar minisztériumokba, a magyar országgyűlésekbe. Mikor a honvédséget felállítottuk, a drávántuli ezredekkel kizártuk a magyar nyelvet, a horvát kedvéért. A kilences bizottság programja a közös hadseregben nemcsak a magyar, hanem a horvát nyelvért is küzd. Kiadtunk mindent a magyar állam legveszedelmesebb ellenségeinek, a horvátoknak, csak egyet nem: a vasutat. Nincs törvény, mely az államvasutak kizárólagos magyar jellegét feladná. Ez nem állami hivatal, hanem az államnak magánvállalkozása, melynek kezelési módját tetszése szerint állapítja meg. A vasut kizárólagos magyarsága hirdette még a nyolc horvát vármegyében, hogy ott még a magyar állam az ur, hogy azok a területek valamikor sokkal szorosabban voltak hozzánk kapcsolva. A magyar nyelvű vasut biztosította kapcsolatunkat a tengerrel, ezt a

vasutat a horvátok semmiféle törvényes címen tőlünk el nem vitathatják. A jog mellettünk szól s ha akad magyar parlament, mely a horvát nyelvet beereszti erre az utolsó területre, akkor az a magyar parlament átköltözhetik bátran Zágrábba. Budapesten, Mátyás palotájával szemben, a nagy Andrássy szobra mellett a magyar közjogot, a magyar alkotmányt így megsérteni nem szabad.

Nemcsak a jognak sérelme a vasut elhorvátosítása, hanem egyszerűen politikai ostobaság is.

Állítólag azért kell a horvát kapzsiság előtt behódolnunk, hogy béke legyen a Dráván túl. Hát ez egyszerűen hamis és téves okoskodás. Békét ennyiért nem vásárolunk. Tömjük a horvátokat pénzzel, olvasatlan milliókkal — s nincs béke. Nem ez vagy az az engedmény kell nekik, hanem a teljes elszakadás. Ha megkapják a horvát vasutat, majd követelöznek tovább, addig míg magyar pénzen meg nem csináljuk a magunk nyakára a független Nagy-Horvátországot. Béke? Nem így kell a Balkánon békét csinálni. Ott csak az erő imponál. Próbáljuk meg csak egyszer, csak egy évre meg nem szavazni a »Horvátország belügyigazgatási szükségleteire« szánt összeget a magyar költségvetésben, majd meglás-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Indiszkrét Imogen.

Imogent a szobaleánya bekapcsolta az első béli ruhájába.

— A kisasszony olyan szép, mint egy angyal — mondta.

Imogen leszaladt a lépcsőn s így szólt a fivéréhez:

— Wingate, Elise azt állítja, hogy oly szép vagyok, mint egy angyal.

Ó üres tekintettel nézett reá.

— Nem értem Eliset — jegyezte meg komolyan.

Imogen meghuzta a haját.

— Ideje lesz megnyiratkoznod — mondta.

Aztán lement a nagynénjéhez, aki anyja helyett anyja volt s megismételte az Elise mondását. De az öreg nem nézett fel kötéséről.

— Oh, kedvesem, a francia szobalányok nagyon ritkán mondanak igazat — jegyezte meg, aztán folytatta: — egy, kettő, három...

Imogen dobantott lábával s atyjához ment a könyvtárba.

— Elise azt mondja, olyan vagyok, mint egy angyal! — kiáltott csaknem haragosan.

Atyja megfordította az újságlapot kezében. — Vigyázz! — szólt. — Bizonyára ajándékot akar tőled.

De Imogen nem elégedett meg ezzel, hanem, amint a feje fölött belenézett a tükörbe, szándékosan az atyja lábára hágtott. Erre fel nézett az s egykedvűen kezdte:

— Sajnálom. Hát mit akartál volna, hogy mondjak?

Imogen atyja és fivére kíséretében ment a bálba, de egyszer odavetette:

— Nagyon kiállhatatlanok vagytok s ha valaki azt az ajánlatot teszi nekem az éjjel, hogy megszökjem velem, megteszem!

— Ha valaki oly szamar voltna, hogy meg akarna szökteni, mondd neki, hogy jöjjön előbb hozzám információért — felelte fivére.

— Vagy legalább is figyelj, hogy jegygyűrűt vigyen magával — tanácsolta atyja.

Imogen a bálban öt táncot kiült egyik kedves unokafivérével, Teddyvel. Mindjárt így kezdte:

— Elise azt mondja, hogy oly szép vagyok, mint egy angyal, Teddy.

— Oly szép vagy, mint más angyalok — felelte ez a fiatal skeptikus.

Később, a második táncnál, újra megszólalt Imogen:

— Mikor Wingatenek beszéltem Eliseről, azt mondta, hogy nem érti őt.

— Mit várjon az ember a fivérértől? — kérdezte Teddy.

— Mikor nagynénémnek beszéltem róla, azt felelte, hogy a francia szobalányok ritkán mondanak igazat.

— Nagynéném elfelejtették már a saját ifjuságukat — csitította őt Teddy.

A negyedik táncnál:

— Mikor papához szoltam ugyanígy, azt gondolta, hogy Elise ajándékot kíván tőlem.

— Egész életét a Stock Exchangénál töltötte, meg kell neked bocsátanod e kereskedelmi felfogást.

Az ötödiknél:

— Még is mondtam papának és Wingatenek, hogy ha akad valaki, aki meg akar szökteni, megszököm velem.

— Es mit felelték rá?

Imogen elmondta a két ur választát, s ekkor Teddy halkabban folytatta:

— Es igazán meg is tennéd, amit mondtál?

— Miért ne? — válaszolt Imogen.

Teddy lehuzta keztyűjét.

— It van a gyűrű — felelte, egy sima aranykarikára mutatva. — No, és a szokás?

Imogen összehuzta homlokát.

Aprilis elsején megnyillik
Kálmán és Kálmán

Egész éjjel francia és magyar konyha.
 Nagy Sándor-utca 4. szám.

Erdélyi Borozója

Kitünő erdélyi borkülönlegességek.
Szolid és előzékeny kiszolgálás.

Fővárosi mintára,
 pazar eleganciával
 berendezve! **■ ■**
 Nagy Sándor-utca 4. szám.

suk, nem adják-e be a derekukat s egy évi, egyetlen évi koplaltatás után nem lesz-e a fogcsaltogató farkasokból kezes bárány.

»Nemzeti munka« címe alatt indult meg az új éra. Magyar emberek, magyar hazafiak az uralkodó párt vezeterei, irányítói, tagjai. Kétségbe kellene esnünk a magyar faj jövője felől, ha magyar férfiak, magyar hazafiak a nemzeti munka jelszava alatt kaphatók lennének a magyar jogos álláspont feladására. Az egész lehet egy percnyi gyöngeség, pillanatnyi elernyedés, de hogy törvény erejével mi magunk verjük ki a magyar vasutasokat a magyar állam olyan fontos részéről, mint a tenger és az anyaország közt elterülő horvát megyék, ahol azok a magyar vasutasok olyan nehéz időkben olyan hősiességgel megállították helyüket: ezt elhinni, föltételezni, nem fogjuk soha!

*

A néppárt és a választói jog. Bécsből jelentik a *Magyar Tudósító* nak: A *Vaterland* jelentése szerint, a magyar országgyűlési néppárt klubjában nincs meg ma az egységes vezetés, ami különösen a választói reform ügyében jut kifejezésre. *Zichy* Aladár gróf pártelnök ugyanis a pártnak kisebb felével *Tisza* István gróf álláspontját osztja, míg *Molnár* János, a párt fiatalabb tagjaival teljes határozottsággal az általános egyenlő és titkos választói jog érdekében szállt síkra. A párt körében egyébként egy idő óta az a vélemény is felmerült, nem volna-e a magyar katolicizmus érdekében, ha a párt a miniszterelnökkel és a kultuszminiszterrel szorosabb kapcsolatot teremtené? Egy akadály azonban van a kérdésnek: *Rakovszky* Istvánnak személyes ellenszenvé *Zichy* János gróf kultuszminiszterrel szemben, amelyet azonban a párt többsége nem oszt. Az új püspöki kinevezések csak erős-bbé tették a

párt vonzalmát — A *Vaterland* e közléséhez csak azt jegyezzük meg, hogy a néppárt a választói jog reformját nyílt kérdésnek hagyja, — minden valószínűség szerint, bár még a kormány javaslatáról sincs hír s így korai még az állásfoglalás is. De ebből abszurdum olyan messzire menő következtetéseket levonni. Ez a *Vaterland* régi politikájára vall.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, március 29.

Kabos Ferenc alelnök fél 11 órakor nyitja meg az ülést.

Elnök bemutatja a beérkezett irományokat és kérvényeket.

Ezután felolvasták az interpellációs könyvet, amelybe *Szmrecsányi György* a Pool-szerződés ügyében, *Sümei Vilmos* pedig az erdélyi földgáz tárgyában jegyezték be interpellációt.

Következett

a költségvetés

általános tárgyalása.

Első szónok

Polónyi Dezső, aki pártjának álláspontját akarja kifejezni. Hosszadalmas és részletes történelmi visszaillesztéssel kezdi beszédét s az oknyomozó történész gondosságával mutatott rá arra a régi viszonyra, amely Magyarország és Horvátország között fennáll. Horvátországban az a meggyőződés van elterjedve, hogy egy *Kálmán* király idejében megkötött nemzetközi szerződés biztosította Horvát-Szlavonia és Dalmácia függetlenségét, a magyarok pedig ezt a tényt brutálisan megtagadják. Evvel szemben szónok megállapítja, hogy az említett országok *Szent László* idejében veszítették el függetlenségüket, amikor a *lázadó Péter bán* *Kozdamsky* hegyénél elesett s *Szent László* Zarában Horvát-Szlavonia királyává koronázták. Ez időtől kezdve Horvát-Szlavoniát már a nemzetközi viszonylatban sem tekintik függetlennek, a nit a külföldi hisztorikusok és egykoru feljegyzések bizonyítanak. Idők folyamán a horvátok az

osztrákok felé gravitáltak; itt azonban oly csalódások érték őket, hogy ismét a magyarok felé közeledtek. Így jött létre az 1868-iki horvát kiegyezés, amely Horvátországnak a szent korona országaihoz való tartozásán alapszik. Ezt a kiegyezést a horvát képviselők akkor öszinte örömmel fogadták és szónokuk a Házban kijelentette, hogy a magyar szent korona országainak egységét megóvni kötelességüknek tartják. Az 1868. évi XXX. t.-c. sehoh sem biztosít a horvátoknak önálló államalakítási jogokat. Szónok megkérdi a horvát képviselőket, hogy mit értenek horvát-magyar állampolgárság alatt? Azt mondja, hogy *Tomasics bán* a horvát irányzat érdekében egy könyvével meghamisította a történelmet. Áttér a trializmus kérdésére.

Az osztrák sajtóból az tűnik ki, hogy a trializtikus törekvések mögött *Ferenc Ferdinánd* trónörökös áll. *Tomasics bán* eddigi működése alapján nem tartható igazi unionistának. Csak politikai érdekből mutatja magát az unionista törekvések hívéül. Miután a bán nem vonható felelősségre, a miniszterelnöknek kell felelnie.

A miniszterelnök szerencsétlenül folytatja a horvát politikát a bánnal és *Aehrenthal* külügyminiszterrel együtt. A va-uti pragmatika kérdését is hirtelen tolták ultimátum gyanánt előtérbe. Jobb volna regnikoláris bizottság után elintézni az ügyet. A költségvetési tételt, mely 3,700.000 koronás indokolatlan emelkedést mutat, nem fogadja el.

Szünet után

Papratovics Ferenc horvát nyelven beszél.

Héderváry miniszterelnök elfogadásra ajánlja a költségvetést, mert az nem ajándék akar lenni a horvátoknak, hanem az számítások eredménye. Baj az, hogy a magyar képviselők között vannak olyanok, akik állandóan a békeklenséget szitják a horvát és magyarság között. A bánra vonatkozóan az a megjegyzése van, hogy ő reá mindent nyugodtan rá lehet bízni. Kéri a javaslat elfogadását, amit a Ház meg is szavaz.

Sümei Vilmos sürgős interpellációt terjeszt be az erdélyi földgáz értékesítésére nézve.

Lukács László azonnal válaszol és kijelenti, hogy még az erre vonatkozó javaslat előtt megtette a kellő lépéseket. A kellő munkála-

— A szökéshez kettő kell — mondta nyugtalanul.

— En leszek az egyik, ha te a második vagy — igérte a csábitó.

Imogen felkelt és kinyújtotta a kezét.

— Gyere!

— De... ebben az öltözetben? — kérdezte *Teddy*, egy kissé meglepődve.

— Miért nem? Nem vagyok-e angyalszép ebben a ruhában?

— De — válaszolt *Teddy*.

— Aztán meg, va velem egy sőt kabát, s a virágokat, melyek úgy sem valódiak, úgy fogom megigazítani a hajamban, hogy azok kiskalapszerűen hassanak.

— Talán jobb volna holnap... — tévovázott *Teddy*.

Imogen visszaült helyére.

— Oh, ha csak azért akarod megtenni, hogy nekem mulatságot szerez, akkor hagyjunk fel a dologgal.

— Hányszor mondtam neked, hogy nem tudok néküléled élni? — kérdezte *Teddy* méltatlankodva.

— Annyiszor, — felelte *Imogen*, — hogy mikor ennyi idő múltán is friss egészségben látlak, kételkedni kezdek szavaid valóóságában.

— T-éretted teszem, *Imogen*.

— Akkor jól van. Vagy ma éjjel szököm meg, vagy egyáltalán soha!

— Akkor menjünk! — kiáltotta *Teddy*. Most *Imogen* tévovázott.

— Előbb menjünk a vacsoraterembe. Fagyaltot akarok enni.

Később, mikor a park kapujában találkoztak, senki sem ismert volna rá *Imogen*re. A motor ott berregett nem messze tőlük.

— Hová megyünk? — kérdezte *Imogen*.

— Skóciába, angyalom — válaszolt *Teddy* s fűtyölni kezdett.

Gyula meglapított a motort. *Teddy* s megcsókolta *Imogen*et.

Imogen elvörösödött.

— Ne ismételd ezt, kérlek, — mondta — vagy legalább is ne egyhamar. Még nem tudom szeretem-e ezt a foglalkozást.

— Majd mondd meg idejében, ha elhatároztad.

— De hátha sohasem fogom szeretni?

— En azt hiszem, hogy fogod.

— Nem bánod, ha arra kérlek, hogy forduljunk meg s kisérj engemet haza?

Teddy megrezgett.

— Már hogyne bánám!

— De látod, oly nagy számárság volna elfogadni a kezedet addig, a míg nem vagyok benne bizonyos, hogy én is szívesen megcsókálnálak-e, vagy sem.

— Ura kezdjem? Ez talán meggyőzne.

— Nem, semmiesetre sem.

Mikor hazafelé mentek, az *Imogen* atyja és

fivére kocsija kissé oldalra tért, hogy helyet adjon nekik.

— Azt üzentem nekik, hogy elmentem, — magyarázta *Imogen* — s ők azt hiszik, hogy haza.

Mikor elhaladtak a kocsi mellett, *Imogen* barátságosan intett a bennülőknek, a két férfi megemelte előtte a sapkáját. De *Teddy*re ügyet sem vetettek.

— Hogyan magyarázzuk meg? — kérdezte *Teddy*.

— Azt csak bizd rám.

Az ajtóban kiugrott a motorból s a lépcsőn várta a kissé elkésett másik járművet. *Atyja* nehézkesen szállt le s tekintetre sem mértatta.

— Oh, papa, oly pompás kis séta-automobilozás volt! — kiáltotta *Imogen*. — Olyan jól tett a bái melegség után!

— Ha nem élnék modern időkben, — morogta az öreg ur — megismertetnék egy új elementummal az életben: korbáccsal és száraz kenyérral, meg szobaáristommal — s ezzel eltűnt a házban.

— Ha meg nem csókoltál volna, akkor bizonyosan utánunk jöttél volna — szólt *Imogen*, s sajnálkozás volt a hangjában.

— Bárcsak ne lettem volna olyan örült — jegyezte meg *Teddy*.

Imogen hirtelen megállott.

— Mi... it? — kérdezte. — Na! —

Üzletáthelyezés!

Van szerencsém a tisztelt vevőközönséget értesíteni, hogy a Szent László-tér :: Kishidfőnél 9 éve vezetett ::

vászon és fehérnemű üzletemet

folyó évi február 1-től a tu ságos házbéremelés miatt a Bémer-téri gyógyszerár mellé, a volt *Hegedüs János*-féle üzlet-helyiségbe helyeztem át.

Midőn a tisztelt vevőközönség eddigi szíves pártfogásáért hálás köszönetemet fejezem ki, kérem ugyanazt a jövőben is, — részemről ezután is szigorú elvem marad a pontos és lelkiismeretes kiszolgálás. Kiváló tisztelettel

Strohmayr Pál

Nagyvárad, Bémer-tér.

tok után a földgázt egy fővezetékkel fogják a fővárosba vezetni és ebből kiágazólag csőhálózat útján oldják meg az ország világitási kérdését.

A ház a választ tudomásul vette, az ülés fél 3 órakor ért véget.

A Páris-patak szabályozása.

A miniszter jóváhagyása.

Aki látja a Nagyváradon sűrű egymásutánban emelkedő palotákat, remek bérházakat és középületeket, el van ragadtatva s dicséri a város rohamos fejlődését, haladását.

Az kétségtelen, hogy minden egyes modern új épület hozzájárul a város fejlődéséhez, azonban a város igazi fejlődését első sorban a közegészségi intézmények létesítésében látjuk, mert ezek az igazi jótétemények egy városra. Ebből kiindulva, a Pecze és a Páris-patak rendezését fontosabbnak tartjuk, mint a palotásorok emelkedését, jölehet ezeket sem kicsinyeljük.

A Pecze rendezése már a befejezés előtt áll. A város egy igen tetemes részének közegészségi viszonyai javulnak ez által, nem is tekintve azt, hogy szépészeti tekintetéből sem megvetendő az, hogy a bűzös, pocsolás patak helyén nemsokára utcák nyílnak s a rozoga kerítések helyére házak emelkednek, adóalapok létesülnek.

A most már beboltozott, illetve a városon kívül elvezetett Pecéhez hasonló másik ilyen botrányköve Nagyváradnak a Páris-patak.

Majdnem egészen átszeli Várad-Olaszit s ahol ez a patak elvonul, megfertőzti a különben egészséges vidék levegőjét s alkalmul szolgál a környék lakosságának, hogy a különben szennyvel telt patakmedret személtlerakodó helyül használja.

Nagyon is elérkezett az ideje, hogy a Pece után a Páris-patak rendezésére térjen át a város.

Hargosan lélekze t, mint valami haragos cicska. Menni készült.

— Imogen, gondold meg a dolgot — szöjt Teddy.

— Mit?

— Hogy vajjon eltűrnéd-e, ha még egyszer megcsókolnád?

Imogen hirtelen bezárta az ajtót. Aztán meggondolta. Egy kissé kinyitotta újra s éppen csak az ajkait csúcsörítette ki rajta. Aztán csend következett s végre becsapódott az ajtó. Es Teddy részegen barkácsolt lefelé a lépcsőkhöz.

Másnap Imogen elmondta a történeteket a néniének. De az tovább számolt:

— Mit is mondtál édesem? Egy, kettő, három...

Ezután egy hétig mindennap levelet kapott Imogen e négy szóval:

— Eltűrnéd-e még egyszer?

Egy hétig nem válaszolt, akkor pedig enyhit irt egy papírlapra ceruzával:

— Igen, kerlek, eltűrném.

Másnap jelentkezett az unokafivér s így szólt:

— O ve-nezer fontot hagyott rám egy nagybatyam. Most már nem kell kölcsön kérnem a te pénzdet.

— Szjndom, — felelte Imogen — mert én szivesen adtam volna kölcsön azt neked

— A motor az enyém, — kezdte Teddy újra — az enyém volt egy héttel a bál előtt is. Ha akkor te nem vallasz nekem szerelme, én vallottam volna neked. Eppen azért mentem el a bába.

— En nem vallottam! — kiáltott fel Imogen s ez a kérdés még máig sincs eldöntve közöttük.

Bernard Riddle.

A rendezés tervét akként készítették el, hogy a Páris-patak medrét a Kálvária és Kőrház-utca között levő vasuti patakhidtól beboltolják és pedig nem egész hosszában a mai patak helyén, hanem Ritoók Zsigmond-utcával szemben kivezetik a hatalmas csatornát Sztaroveszky utcára s innen a nagyhid felé, ahol a Bányai féle ház helyén, a vashid szomszédságában bevezetik a Körösbe. Tehát Olaszinak nagy részéről elvezetik a patakot s csak egy esővíz-vezető csatorna lesz a mai Páris-patak helyén, ahol szabályozott utcák lesznek.

Ezáltal óriási belterületek, kertek szabadulnak fel s utcavonalba jutnak és beépítésre alkalmasakká válnak.

A terv keresztülvitelénél nehézségek merültek fel, mert egyes háztulajdonosok busásan jövedelmező üzletnek tekintik a szabályozást s dacára, hogy ingatlanuk értéke emelkedik, az átadandó területekért óriási összegeket követeltek.

Nagyvárad város mérnöki hivatala elkészítette a terveket s Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága azokat, a költségvetésekkel együtt elfogadta. Az összes költségeket 311670 korona 52 fillérre vették fel.

A belügyminiszter az ügyet most visszaküldte a városhoz, még pedig a jóváhagyással, azonban figyelmezteti a várost, hogy a létesítendő Páris-patak csatorna által előálló előnyösebb helyzetet az építés alatt álló városi csatornázás esővíz csatornáinak kitorokoltatásánál kihasználni el ne mulassza.

A jóváhagyás tehát már megvolna, azonban még a kisajátítási eljárás van hátra.

A kedves patronesszekekről.

Bizony, most már lehet őket kedveseknek nevezni. Addig lelkesek voltak, csillogott a szemük, amíg páter *Butykay* szónoki hévvel a női lelket érdekes és izgalmas munkába szölitotta. A fiatalabbakat, akik nem rég szabadultak az iskolából, elfogta valami újszerű láz, hogy ők most az élet, nem is így: Az élet mélységeibe fognak látni. Hát persze egyelőre nincsen alkalmuk, de talán nem is lesz arra, hogy a patronázs mondhatnám durvább, keményebb göröngyösebb oldalán járjanak.

De most már, mikor az első mámoros lelkesedés eltűnt a szép fiatal szemekből: most már nagyon sok bizalom, sikerben, eredményben dus jövő reménye ébred az emberben, mikor látja őket munka közben mosolyogni, jó akaratú, leereszkedéssel, szeretettel bajlódni a darabos, szögyellös lánykakkal.

Mert kérem alázattal nem kis áldozat az: vasárnap délután 3-tól 7-ig szörakoztatni, mulattatni, tanítani nehéz kezű és fejű lányokat. Es amellet ők maguk is fiatalok, akiknek a korzó, a színház, a zsur, egy kis tavaszi séta szintén nem érdektelen.

Az ideiglenes helyiség minden vasárnap megtelik. A kedves szép patronesszal, szavallással, társas játékkal igyekeznek művelni és szörakoztatni őket.

Azonban, mint méltóztatnak tudni, a Patronázs még nincs abban a szerencsés helyzetben, hogy pénz fölött is rendelkezék. Mert ambiciózus, komoly és tevékeny szellemű katonák fölött már rendelkezik. De ezek a finom kezű, szelid lelkű katonácskák sok-sok bajjal, hiánnyal találkoznak; ez meg lehangolja ám hamar az embert.

Eppen azért a társadalom, amely nagy köszönettel tartozik az önzetlen fáradozásaiért, törekedik arra, hogy el ne veszítse ezeket az értékes, kulturmissziót teljesítő szép ambiciót. Segíteni kell őket! It van mindjárt a programjuk: — kell hozzá zeneszám, kötemény, dalos könyv, meg más szörakoztató és tanító apróság.

Ezek a kicsiségek mind nincsenek meg. A

népies jellegű, vagy magasabb színvonalu könyvtárról pedig még hallgassunk! Ezeket összehozni, megszerezni, előteremteni sok fáradsággal jár és ha nincs meg, vagy nehéz megszerezni, a fiatal patronázs elkedvetlenedik és lassan elmarad a vasárnapi összejövetelekről. Nagyon kívánatos tehát, hogy mondjuk melodramákat, költők műveit, fiatal lányoknak való olvasmányokat bocsátának rendelkezésére a kedves patronesszeknek.

A bosnyák tartománygyűlés. Bécsből jelentik a Magyar Tudósítónak: A Vaterland a bosnyák tartománygyűlésről írva, konstatálja, hogy a horvátok és muzulmánok közötti viszony az utóbbi időben még szorosabb lett. Sokat emlegetik, hogy dr. Stadler József érsek névnapjára ünnepzése alkalmából a gratulálók sorában a Hrvatsky Zajdnica vezetői is jelen voltak. Azon hírek, mintha a kormány és tartománygyűlés többsége között a nyelvi kérdésre vonatkozó javaslat ügyében konfliktus támadt volna, tulzottak. Igaz ugyan, hogy a horvátok a nyelvkérdést fontosnak tartják, a muzulmánok azonban az agrárkérdésre fektetnek nagyobb súlyt.

Tavaszi ujdonságaim
CIPŐ, KALAP
és uri divatcikkekben megérkeztek
REICHARD áruháza

UJDONSÁGOK.

Tájékozo:

Aprilis 2. Hangverseny a képkiallításán d. u. 5 órakor a megyeházán.

Aprilis 2. A reáliskola hangversenye a Csarnokban d. u. 5 órakor.

Aprilis 2. A Leszámitoló bank rendkívüli közgyűlése.

Aprilis 2. A Népmvelési egyeslet közgyűlése d. e. 11 órakor a megyeházán.

Aprilis 7. A Kath. Kör. utolsó böjti estélye a főgimnázium dísztermében d. u. 6 órakor.

Aprilis 27. D. u. A Biharmegyei nőegyeslet évi közgyűlése.

* **Fetser vikárius Budapesten.** *Fetser* Antal felsz. püspök, káptalani helynök tegnap reggel a gyorsvonattal Budapestre utazott s ott részt vesz a mai napon tartandó püspöki konferencián.

* **Személyi hir.** *Kopernicsky* Ferenc esztergomi prelátus-kanonok, szemnáziumi rector, tegnap este Nagyváradra érkezett s mint dr. *Bundala* Mihály prépost-kanonok vendége, a papnevelő-intézetbe szállt.

* **Apponyi tanársága.** A budapest egyetem jogi fakultásának tanácsa ma délelött tizenegy órakor összeült, hogy dönsön gróf *Apponyi* Albertnek az egyetem katedrájára való meghívása ügyében. A második köjogi tanszék leendő betöltése a közigazgatási jogot is telöleli. A jogi kar több tagja *Doleschall* Alfréd, *Kmetty* Karoly, *Concha* Gyöző és *Földes* Béla már előzőleg megkérdezték gróf *Apponyi* Albertet, elfogadná-e a tanszékot és *Apponyi* úgy nyilatkozott, hogy magára nézve ezt a legnagyobb megtiszteltetésnek venné. Gróf *Zichy* János katuszminiszter szintén minden elinté-

zett Apponyi kinevezése körül és így már csak az a formalitás maradt hátra, hogy a jogi fakultás meghívja gróf Apponyi Albertet. A tanács ma délelőtt tizenegy órakor összeült és értesülésünk szerint titkos szavazással *egyhanguan* úgy döntött, hogy gróf Apponyi Albertet meg fogják hívni a második közjogi tanszék betöltésére. A szavazatok eredményeiről délután már annyira pozitív adatok is kerültek forgalomba, hogy még az ellenszavazók neveit is megállapították. Így a választás nem egyhangu volt. Apponyi mellett 16-an és ellene 4-en szavaztak. Ellene szavaztak Láng Lajos, Rumer Gyula, Piósz Sándor, Schvarcz Gusztáv.

* **Nyiry altábornagy állapota.** Bácsból jelentik a Magyar Tudósítónak: Nyiry Sándor altábornagy, a magyar testőrgárda parancsnokának állapota még mindig változatlan. Az altábornagy tüdőgyulladását kapott s bár a betegség igen komoly, orvosai véleménye szerint közvetlen aggodalomra nincs ok. Remélik, hogy az altábornagy erős szervezete mielőbb legyőzi a veszedelmet.

* **Bende püspök temetése.** Nyittráról jelentik: Ma reggel 9 órakor temették el a ma nap elhunyt Bende Imre nyitrai püspököt. A temetésen a város és a megye egész intelligenciája részt vett. A beszentelést gróf Batthyány Vilmos püspök végezte nagy papi segédlettel. A holttestet a várban épített kriptába helyezték örök nyugalomra.

* **A szünügyi bizottság ülése.** Nagyvárad város szünügyi szakbizottsága szombaton, április hó 1-én délután 5 órakor a városházán ülést tart. Az április havi műsor és az esetleges indítványok kerülnek tárgyalás alá.

* **A vármegye közszükségleti alapja.** A vármegye törvényhatósága még a múlt év folyamán több segínyt szavazott meg a közszükségleti alap terhére. A megszavazott segínyek tárgyában tegnap érkezett le a belügyminiszter jóváhagyó intézkedése. E szerint az aradi tizenhárom vértanu emlékének megörökítésére megszavazott 500, Perczel báró emlékére 100, a belényesi munkásgimnázium részére 100, a Régészeti és történelmi egyesület részére 400, özv. Mayer Antalné részére 100, a Mikszáth-album megszerzésére 120, Jánbor József részére 200, a verseny és üggető egyesület részére 500 - 500, Répássy Minály részére 200, gyermekszanatórium részére 100 korona segínyt a miniszter jóváhagyta s azok utalványozására az alispánt felhatalmazta.

* **Hangverseny a képképzőművészeti társaság által.** A 2-án délután 5 órakor tartandó hangversenyre a következő meghívót bocsátották ki: Dr Mikolcz Ferencné és Hlatky Eadréné főispánné és méltóságúak védnöksége alatt az élesdi »Bethlen üdülőhely« felségélyezésére a vármegye székházában a Szenes, Kéző Kovács képtárlat alkalmából folyó év április hó 2-án délután 5 órakor tartandó hangversenyyel egybekötött tea estélyre e-uton is meghívja a jótékonykodó oltárára adakozó közönséget a rendezőség.

* **A Betterment jóvá van hagyva.** Nagy jelentőségű leirat érkezett tegnap le a belügyminisztertől Nagyvárad városához. Az angol városok mintájára Nagyvárad városa szabályrendeletet alkotott az értékmelkédési illetékekről, hogy a szükséges közműveket, közintézményeket könnyebben létesíthessék. E szerint, ha egy közmű létesítése által a környéken fekvő ingatlanok értéke megnövekszik, az ingatlanok tulajdonosai kötelesek megfelelő arányban a létesített közmű költségeit hozzájárulni. Ezek óta a belügyminiszter minden bevert a jóváhagyás céljából felküldött szabály-

rendelet s már bele is nyugodtunk, hogy nem lép életbe soha, mert olyan hírek jöttek, hogy a miniszter nem hagyja jóvá. Tegnap azonban megérkezett s ha nem is végleg jóváhagyva, de most már biztosak vagyunk, hogy meg lesz Nagyváradon a Betterment. A belügyminiszter ugyanis kijelenti, hogy elvben és általában jóváhagyja a szabályrendeletet, de észrevételeket tesz s utasítja, hogy ezeknek megfelelően dolgozzák át a szabályzatot s újból terjesszék fel. Az észrevételek között kettő a lényeges. A miniszter ugyanis a törvényhatóság tagjaiból alakítandó becsőbizottságnak nem hajlandó hatósági hatáskört adni, hanem csak véleményező testületnek tekinti s a hatósági hatáskört a tanácsra és a közigazgatási bizottságra ruházza. A másik észrevétel pedig, hogy a progressivitást nem látja eléggé kidomborítva a miniszter. Ezeket kell pótolni. Kőszeghy József városi főmérnök a leérkezett miniszteri leiratot azonnal át dolgozás alá vette, hogy még az április havi közgyűlésen előterjeszthessék a város törvényhatóságának.

* **Temetés.** Megható részvétel mellett helyezték öröknyugalomra tegnap délután Székács Mariska zongoratanitónő hült tetemeit. Nagy számú előkelő, különösen hölgy közönség volt jelen a temetésen s a róm. kath. tanítónő képezde növendékei szintén kikísérték a szeretett zongoratanitónőt utolsó útján. A gyászszertartást dr. Vucskics Gyula esperes plébános végezte segédlettel. A jóismerősök, tisztelők, tanítványok elhalmozták szebbnél szebb koszorúkkal a koporsót. Az egész városban nagy részvétel nyilvánult az elhunytak önmagával tetteitlen 85 éves édesanyja iránt. Mint értesülésünk, a minden támasz nélkül maradt elaggott nőről gondoskodik azon zárda jósa, amely-nél az elhunyt zongoratanitónő évtizedeken át működött.

* **Megnyílik a Püspök-fürdő.** Pár nap óta pompás tavaszi verőfény köszöntött be s jelzi a rügylakasztó tavasz közeledtét s hogy elérkezett az idő a fürdők megnyitására. Kernács János, a Püspök-fürdő derék bérletje már régen serényen dolgozott, hogy a fürdőhiány megnyitásával vendégei minden kényelmet és kellemes szórakozást megtaláljanak. Bár még nem érkezett el a fürdőszezon, tekintettel a pompás, kellemes időre, a Püspök-fürdőt szombaton, április 1-én megnyitja Kernács János, hogy vendégei mielőbb kellemesen szórakozhassanak a pompás fürdőben. Az összes fürdők szintén megnyitják április 1-én s a pompás és nagyhatású gyógyvizet a közönség igénybe veheti.

* **A vakok előadásának műsora.** A kolozsvári vakok intézetének szombat délutáni előadása úgy pedagógiai, mint humanisztikus fontosságánál fogva nagy érdeklődésre tart számot. Az előadás speciális műsorát kellemesen fogja élelni Zsigmondy Anna fellépése, aki aradi vendégszerepléséről visszatérőben ez-uttal fog először ismét megjelenni a Szigligeti-színház színpadán. Az előadás mérsékelt árú jegyei holnap pénteken már kiválthatók lesznek a színházi pénztárban. Minthogy az előadás előreláthatólag nagy látogatottságu lesz, ajánlatos a jegyeket minél előbb beszerezni. Az előadás humánus célzatánál fogva felülfizetések is elfogadhatók. Az előadás részletes műsora különben a következő: 1. rész, 1. Isten, király, haza. Erődtől. Eneklük a vak növendékek. 2. Arny és Fény. Szavalja Kopp György vak növendék. 3. Felolvasás a vakokról. Tartja Schannan Péter, vakok intézetének igazgatója. 4. Farkas Ódon, a) Ó-zsuzel születtem . . . ; b) »Bened Lemondás«, a Tetemre-hívás című dalműből; c) Sir a nóta, magyar nóta . . . Eneklük Zsigmond Ferenc képzőintézeti zenetanár, zongorán kíséri Várady Aladár színházi karnagy.

II. rész. 5. A vakok irnak, olvasnak, számolnak. Bemutatja Müller Lajos, tanár. 6. a) Román, a Bányamester operettből; b) Magyar műdal, Csiky Jánostól. Eneklük Zsigmondy Anna urnő, a Szigligeti-színház primadonnája. 7. »Vasuton« Kossovitsól. Eneklük a vak növendékek. 8. Bucsú-beszédet mond egy vak gyermek. 9. »Induló« Abt Ferenctől. Eneklük a vak növendékek.

* **Áthelyezés.** A m. kir. igazságügy miniszter Schuller Márton élesdi kir. járásbírósi irnokot a nagyvárad kir. járásbírósihoz helyezte át.

* **Elrendelték a tavaszi szemléket.** Rendőrőfkapitány az elmúlt évekből merített tapasztalatok szerint közegészségügyi, közbiztonsági és tűzbiztonsági szempontból oly üdvösnek bizonyult általános tavaszi szemléket folyó évi április hó 1-étől kezdődőleg elrendelte. Ez időtől kezdve május 15-éig a kerületi rendőrbiztosok, a ker. tiszt. orvosok, ker. kéményseprőmesterek, továbbá a tűzoltó parancsnok által kirendelt tűzoltó közeg s a mérnöki hivatal szakközége a város egész területét kerületenként házról-házra bejárják s a közegészségügyi, közbiztonsági és tűzbiztonsági szempontból kifogás alá eső állapotokról jegyzőkönyvet vesznek fel, amely jegyzőkönyvek alapján a rendőrfőkapitány megfelelő utasításokat kifogja adni a háztulajdonosok részére, illetve őket szakértők által javasolt átalakítások, javítások és igazítási munkálatok teljesítésére fel fogja hívni. A közönséget ezuton figyelmezteti a rendőrfőkapitány, hogy a kitűzött időben tartandó szemléken annál is inkább legyenek jelen, hogy magánérdekeik megóvása céljából észrevételeiket a jegyzőkönyvekbe megtehessek.

* **Dinamit a gyermek kezében.** Borzalmas dolog történt tegnap Felsőtopán. Albin Veronika 12 éves leány eddig ismeretlen módon egy dinamit töltényt kerített és anélkül, hogy ismerné annak veszélyes voltát, gondtalanul játszadozott vele. A töltény játékközben explodált és a kislány karját teljesen összezúzta. A gyermek eszméletlenül terült el a földön. A vizsgálatot megindította a hatóság.

* **Panasz a zsadányi előljáróság ellen.** Már egy alkalommal megirtuk, hogy a zsadányi községi orvos lakása nagyon elhanyagolt állapotban van. A képviselő testület ezzel az ügyvel legutóbb foglalkozott és akkor kijelentette, hogy az orvosnak 400 koronát hajlandó lakbécimén fizetni, de a lakást nem építi fel. E határozat ellen a körorvos felebezést jelentett be és panaszolja, hogy már egy alkalommal a képviselő testület ebben az ügyben határozott is, azonban azt az előljáróság nem hajtotta végre. Panaszt tesz ezen kívül a körorvos a miatt is, hogy a törvények értelmében Zsadány községének legalább két szülésznőt kell tartania, akiknek fizetésük nem lehet kevesebb 240-240 koronánál. Zsadány községe pedig egy szülésznővel aláírta a nyugtát 240 koronáról aztán a pénzt három szülésznő között szétosztja s így 80-80 koronát kap egy-egy. Ilyen körülmények között, panaszolja az orvos, érthető, ha a szülésznők más, meg nem engedett uton biztosítanak maguknak keresetet. Az orvos kéri a vizsgálat megtartását.

* **Márciusi por.** A tavasz elején, az olvadás időszakában ritka jelenég a por. Nyári szezoncikke, nyári specialitása a természetnek, éppoly mint a lepke had, vagy béka kuruttyolás. Erdemes tehát megkrónikázni ezt a korai port, ámbátor városunk fiatal természetvizionyai mellett, erre gyakran lesz még alkalmunk. A márciusi port különben a gazdák nagyon szívesen látják, mert jó ómennek nézik, s azt hiszik, hogy ilyen esztendőben jó termés lesz. Es ez nemcsak afféle gazdasági babona, hanem tapasztalati alappal is bír, mert porhanyós lévén a föld, jól meg lehet szántani s ez tényleg előnyös a gabonáa. Nagyon természetes, hogy itt városban nem olyan kedves ez a por,

az utcák s így a járókelők is porfelhőben usznak, főleg kellemetlen ez az élénk Kolozsvári-utcán. Ajánljuk hatóságunknak, hogy seprettesse, vagy locsoltassa legalább Velence ezen utcáját fel, ha másért nem, azért, hogy ebben Löwenstein Zsigmond meg ne előzze.

* **Az egyedüli nyomorék.** Siralmas hangú szomorú levelet hozott tegnap a posta *Érsemjénből Köteles Sándortól*. A levélben Köteles panaszkodik, hogy az egész községben egyedül áll, mint nyomorék és ennek dacára nem segítenek rajta. A község mindössze havi 2 koronát ad könyöradomány gyanánt. Ebből a pénzből azonban nem képes megélni. Most arra kéri a alispánt, hogy tekintettel szomorú helyzetére, a vármegye részesítse valamilyen kevés segélyben, hiszen ugyanis egyedüli nyomorék a községben.

* **Bejelentett öngyilkosság.** A Silbermann-féle cselédhelyező intézet bejelentette a rendőrségen, hogy *Kohn Seratin* kávéházi felirónő munkakönyvét azon szavakkal adta át az elhelyező intézet vezetőjének, hogy azt tépje szét, neki arra már szüksége nincs, mert még a nap folyamán öngyilkosságot fog elkövetni. A jelentés folytán a rendőrség keresteti az életunt kávéházi felirónőt.

* **Ongyilkos gazdálkodó.** Tegnap délelőtt borzalmas módon vetett véget életének *Flóra Vaszali*, ökrösi 71 éves gazdálkodó. Reggel még családjával időzött, később egyszerre nyomtalanul eltűnt. Délben Flóra legnagyobbik leánya vizért mert az udvaron lévő kútra. Mikor azonban a vedret a kútra bocsátotta, az nem akart megmerülni. A leány többször kísérte meg a veder megmerítését, ami egyszer sem sikerült. Ekkor kutatni kezdte, hogy mi az akadály oka. A kútban hosszú rudakkal kutattak, mikor egyszerre a leány édesatyjának a hullája vetődött felszínre. A megtartott vizsgálat megállapította, hogy Flóra öngyilkos lett. Tettének oka ismeretlen.

* **Megszökött tűzér.** *Schuster Márton* tűzér f. hó 27-én a tűzér lakonyából eltávozott s azóta vissza nem tért. Személyleírása közép, sovány testalkat, hosszukás sápadt arc, sötét barna haj, kék szem, barna szemöldök, rendes orr és száj, köpönyegén 7-es jelzésű gombok, oldalfegyverének száma: 345. A rendőrség körözteti a szökött katonát.

* **Megakarta menteni a gyermekét.** Megrendítő szerencsétlenség történt tegnap délelőtt *Erdőgyarak* község határában. *Szabó Ferenc* béres ugyanis egy megterhelt vaggonnal indult letelé a pályán. A vagon egyszerre megszaladt és szédületes sebességgel futott lefele, amikor Szabónak kétségbeesztő látvány tárult a szeme elé. A sínek között játszott a béres 3 éves gyermeke. A kocsit megállítani nem lehetett. A gyermek nem is sejtette a veszedelmet és atyja kétségbeesett kiáltásaira nem is mozdult a sínekről. Ekkor a szerencsétlen béres, hogy saját testével tartóztassa fel a rohanó kocsit előre ugrott és a kerekek elé vetette magát. A kocsit átszelte az apa testét s néhány pillanat múlva a gyermeket végezte ki. A vizsgálatot megindították, s mivel büntény nem forog fenn a hullák temetése iránt kiadták a temetési engedélyt.

* **Nagyszalontán nem kell több korcsma.** Tóth Mihály nagyszalontai lakos kérelemmel járult a pézszügyigazgatósághoz, hogy részére italmérési engedélyt adjanak. A kérvényt véleményezés végett kiadták a nagyszalontai főszolgabírónak, aki tegnap terjesztette be az ügyet az alispánhoz. A főszolgabíró eltekintve attól, hogy az új korcsma helyisége 158 méter távolságra van az iskolától az italmérési engedély megadását nem véleményezi, mert az ugy erkölcsi, mint a község anyagi szempontjából sem kívánatos.

* **Betörő lakatos segédek.** *Rothbarth Bernát* szarvas-sori üzlethelyiségének irodájába folyó hó 11-én éjjel ismeretlen tettesek álkulcs segítségével behatoltak s onnan az íróasztal wertheim fiókjából 129 koronát csupa 2 és 1 filléres pénzben elvittek. A nyomozás során a rendőrség letartóztatta *Czeiner Lajos* és *Lusztig Lajos* mulakatos segédeket, akik azután be is ismerték, hogy az álkulcsos lopást ők követték el.

* **Elvesztet arany óra.** *Böthy Odön* utca 30. sz. háztól a Szent László-téren át az Ór-utcai községi leányiskoláig terjedő uton elvesztett egy szimpla fedelű crádís arany óra.

x **Vadászok figyelmébe.** Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Rákóczy-ut Moskovits palotában egy modern fegyverüzletet nyitottam, hol mindennemű fegyverek, revolverek és töltények kaphatók. Fegyvereket szakszerűen javítok. *Ladányi József* puskaműves és fegyverkereskedő. A vadászati évad vége felé közeledik. Felhívom a fegyvertartók figyelmét, hogy fegyvereiket javítás végett bizalommal hozzák műhelyembe. M. kir. löporáruda. Telefon 269.

Kolosváry Sándor

ékszerész, arany és ezüstműves
Nagyvárad, Bémer tér 293. sz.

Brillians ékszerek, aranyárak,
ezüst dísz tárgyak és evőeszközök
valamint zsebórák nagy-
raktára.

Borzalmas lesz a tavasz
azoknak, kiknek szeplőt és májfoltot hoz. Ezt egyedül a torony alatti **Ujvárosi drogéria** Hóvirág krémje szünteti meg

Értesítés.

Van szerencsénk a mélyen tisztelt háztulajdonos urak becses tudomására hozni, hogy **Óváry Lajos kályhás üzletét** átvettük s az eddigi szolid alapon folytatjuk

ÓVÁRY TESTVÉREK
cég alatt.

Kiváló jóságú modern és izléses kályháinkkal, pontos kiszolgálással és becsületes munkával óhajtuk továbbra is mélyen tisztelt megrendelőink elismerését kinyerni s a boldogult elődünk által szerzett bizalmat továbbra is fenntartani. A legdivatosabb és legegyszerűbb

cserépkályhák
állandóan raktáron vannak.

Javítási munkák a legrövidebb idő alatt eszközöltnék. Nagybecsű megrendeléseiket kérve, vagyunk tisztelettel **Ováry Testvérek kályhás iparosok**

(Óváry Lajos utódai).

Csengeri-utca 27. szám.

Hölgyeim!

Izléses blousok, aljak, pongyolák,
costümök, felöltők és csinos gyermekruhák igen olcsón szerezhetőek be

Hevesi „PÁRISI” divataruhában,
Nagyvárad Zöldfa-utcán.

Double-kelme

ujdonságok

FLEGMAN

cégnél, Bémer-tér.

128

Könyvtárak kiegészítésére, berendezésére költségvetést küld: **Benkő Atur** könyvkereskedő és *Modern Antiquarium* Nagyvárad. Rákóczi-ut 10. sz. Ugyanott mindenféle könyvek legjobb áron vételnek.

Ifj. Rimanóczy Kálmán

műbutorgyára
Városi raktár Fő-u., Rimanóczy-palota.

Állandó butorkiállítás. Egyes butor-
darabok avagy egész lakásberendezé-
sek, iparművesi tervezések és költ-
ségvetések díjmentesen eszközöltnék.
Új szerkezetű service-asztalok
mahagoni, palisander és citromfából.
A Zsolnay-féle gyarak kizárólagos kép-
viselete, eredeti gyári árak mellett.

x **Stern a villamos** a javított dr Just Wolfram égőket (hisz már más nem is létezik) 20 gyertyától 50 gyertyáig szombat esti fél 7 órától vasárnap délelőtt 10 óráig Korona 250 ért árusítja, nagyobb vételnél engedmény. Elvállal szakmájához tartozó mindennemű villamos világítási, villamos jelző csengő, telefon és vilámlámpa munkákat a legolcsóbb áron. Bémer-tér. Telefon 556. B

CZAPFALVI JÓZSEF

mázoló, épület és butorfestő

Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 11 szám.

Helyi és vidéki telefon szám: 1001.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkát u. m.: fa- és márvány utánzat készítését, épület, üzleti, kávéházi és gyógyszerári berendezések és butorok festését, kerli butorok zománcozását és porcellán utánzat. Vidék megrendeléseket a legpontosabban készítek

Tisztelettel
Czapfalvi József.

358

Új virágüzlet!

Fratrics János

kereskedelmi és műkertész.

Kertészeti telepe: Szent János. — Virág-
: : csarnoka: Szent János-utca 1 szám, : :

ahol minden időben frissen

vágott virágokból készülnek

báli, menyasszonyi s alkalmi csokrok

szép kivitelben, előnyös árak mellett.

Törlesztéses kölcsön:

Feltételek:

Teljes árfolyam
5.65 annuitás.

LÁSZLÓ ERNŐ

bank és kereskedelmi irodája
Nagyvárad, Léway-palota,
Ezredévi emlék-tér sarok.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Csütörtök: Tatárjárás (50. előadás, (Diósy Nusi, Batizfalvy Elza, Hajnal Gyurka és Szarvasi Soma felléptével.

Péntek: Bábjáték (először.)

Szombat: d. u. A kolozsvári vakok intézetének előadása Zsigmondi Anna közreműködésével. Este: Bábjáték.

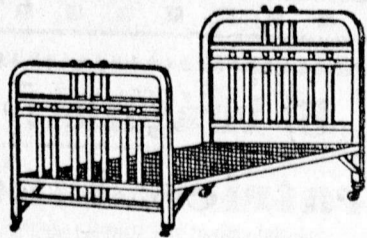
Diósi Nusi Nagyváradon. A Cigány-szerelemben lépett fel tegnap a nagyváradai közönség hűtlenné vált egykori kedvence. Fellépte sikere ellen sem lehet kifogás. Zsúfolásig megtelt a nézőtér, volt taps, kihívás. Nusi ma is az az eleven temperamentumu, fúrge kis primadonna, aki két éve volt. Tánca végtelenül sikkes és könnyed. De a hangja vesztett csengéséből s énekzsámai pontosabban együtt haladtak máskor a zenekarral.

A Tatárjárás mai jubileuma iránt óriási az érdeklődés. *Diósi Nusi, Batizfalvy Elza, Hajnal Gyurka és Szarvasi Soma* ismét fellép a nagyváradai közönség előtt, a mely lelkes ünneplést rendez ma este a kedves vendégeknek. Jegyek már alig kaphatók.

A holnapi premiér Holnap mutatja be a társulat a »Bábjáték«-ot, Pierre Wolff bájos új vigjátékát. Kitűnő újdonsággal, kedveskedik a színház, a szereposztás elsőrangú és bizonyos, hogy nagy sikere lesz a bemutatónak.

Vasárnapi előadások. Vasárnap délután L. Hár új operettje, a »Hercegisasszony« megy délután először, este a »Bobherceg« kerül felelevenítésre teljesen új betanulás mellett.

Vas és rézbútor

gyári raktári

Székényágy egy matraccal 19 korona
Sodrenybetét 10 korona
Rézkarmiss 5 korona
Gyermekágy 24 koronától feljebb, kapható

Kohn Adolf

vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca
10 sz. Telefon 636.

IRODALOM.

A magyar gazdák szemléljének a magyar gazdaszövevény derék folyóiratának, melyet az agráriusok irodalmi vezére *Bernát István* szerkeszt, most jelent a márciusi füzet a következő tartalommal: Szerződés Montenegróval *Szegh Dezső*. A kötött birtok és a földbérlet társulatok. *Sebess Dénes dr.* A huszársági akció utóhangjai. A romániai földbérlet-szövetkezetekről. *Barabás Endre*. Modern radikalizmus. *Observator*. Faluszemes monográfiája. *Gyulay Károly*. Különfélék: A vámtarifa hatása. — A kemény dió. — A Gazdák Biztosító Szövetkezte alapításának tíz éves évfordulója. — A Hangya jubileuma. — A német gazdák nagyhete. — Az örökösödési törvény reformja. — A határszéli állatcsempészet. — A Magyar Agrár- és Járulékbank. Szerkesztőség: Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 25. szám alatt. Egész évre 12 korona. Egyes szám ára 1 korona 20 fillér.

Igazságszolgáltatás.

Esküdtszéki tárgyalások áprilisban.

A nagyváradai kir. törvényszék, mint esküdtbíró, április első felében a következő ügyeket fogja tárgyalni:

Április 4. Szabó Zsigmond halált okozó súlyos testi sértés.

4. Lázár Aurél dr nyomtatvány után elkövetett izgatás.

5. Pfaff Ferenc nyomtatvány után elkövetett rágalmozás.

6. Schalik Kálmán nyomtatvány után elkövetett rágalmozás.

6. Pakay Károly nyomtatvány után elkövetett becsületsértés.

7. 8. Tóth Imre halált okozó súlyos testi sértés.

10. Giurgiu Gyula nyomtatvány után elkövetett izgatás.

10. Somlyó K. Ignác nyomtatvány után elkövetett becsületsértés.

11. Dr Simankó György nyomtatvány után elkövetett becsületsértés.

12. Bihari Sándor nyomtatvány után elkövetett rágalmozás.

13. Makai Márton nyomtatvány után elkövetett rágalmozás.

§ Tolvaj kereskedőseged. *Klein Géza* helybeli divataru kereskedő a múlt év nyarán csodálkozva vette észre, hogy portékái rohamosan fogynak. Utánajárt a dolognak és rájött, hogy egyik alkalmazottja, *Marosi István* tüneti el őket. A kereskedőseged hazavitt az árukat és a feleségének kedveskedett vele, aki azt elfogadta. A nagyváradai törvényszék büntető tanácsa, *Mille Mihály* elnökletével, tegnap tárgyalta az ügyet és *Marosi Istvánt* lopás vétsége miatt 5 hónapi fogházra, feleségét pedig, orgazdaság vétsége miatt, 4 hónapi fogházra ítélte.

TÁVIRATOK.

A rendőrség államosítása.

Budapest, márc. 29

(Saját tud.) A rendőrtisztek egyesülete ma küldöttségileg járult a miniszterelnök elé, ahol kérték az egész ország rendőrségének államosítását. A miniszterelnök kijelentette, hogy ez a kérdés egyik legfontosabb feladatai közé tartozik és legközelebb megleszi a kellő lépéseket.

Perczel Dezsőné halála.

Budapest, márc. 29.

(Saj. tud.) Mély csapás érte ma déli 1 órakor Perczel Dezsőt. Felesége hirtelen elhunyt. A halálesetkor Perczel a Házban volt és itt szerzett a történetéről tudomást. Az eset mindenütt nagy részvétet keltett.

NYILTTÉR.

BÚTOR

átköltözés miatt,

OLCSÓ

gyári árban

REISZ bútorgyárában

május 1-től

Rákóczi-ut 14.

REGÉNYCSARNOK.

NYOMOR.

Irta: Hjalmar Knuth

Fordította: Vörös József.

39

NEGVEDIK SZAKASZ.

Ejött a tél; komor, nedves tél volt, ködös, sötét, örökkévaló éjszaka, egész héten át egyetlen üdítő fuvallat sem tisztította meg a levegőt. Hó sem esett s a gázlángok majd egész nap égtek az utcákon s az emberek mégis egymásnak rohantak a nagy ködben. A harangok, a lovak csengettyűje, az emberek hangja, a parkok kopogása, minden tompán hangzott bele a vastag levegőbe. Hetekig nem tisztult ki az ég.

En még mindig az utazók szállójában laktam.

Pénzem régen elfogyott már. De azért ott maradtam, mintha jussom lett volna hozzá. A gazda nem szólt ugyan, de mégis bántott, hogy nem tudtam kifizetni. Három hétig élttem így.

Néhány nap óta irogattam is, de egyszer sem tudtam valami tisztességes munkát produkálni éjjel-nappal dolgoztam, — nem sikerült. A szerencse elfordult tőlem, hiába hajszoltam, hiába kergettem,

A második emeleten laktam, a legszebb szobában. Senki sem zavart s békességben dolgozhattam.

Mindig reménykedtem, hogy majd csak írok valami hasznavehető, okos dolgot, amiből kifizethetem a bért s adósságomat; azért dolgoztam megleszített erővel, Különösen sokat vártam egyik megkezdett allegóriámtól, mely egy könyvkereskedés égését ábrázolta. Szép, hatalmas gondolat volt.

Szépen akartam kidolgozni s aztán el akartam vinni a kommandurnek. Hadd tudja meg a kommandeur, hogy ez egyszer igazi tehetség

get pártfogolt. Biztos voltam benne, hogy belátja ezt s csak arra vártam, hogy megszálljon az ihlet. S miért ne szállna meg? Miért ne szállna meg mostanában?

(Folyt köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Nagyvásár Bélben. Tegnapelőt és tegnap zajlott le Bélben a nagyvásár, még pedig oly nagy forgalom mellett, amilyen régen nem volt. Az állatvásár különösen forgalmas volt. A felhajtott állatok azonban oly drágák, hogy szinte meglepték a vevőket. Elkelt összesen 2000 darab szarvasmarha. A tegnapi nap folyamán a kirakodó vásárt tartották meg, melyen szintén nagy volt a kereslet és kínálat. A vásár a legnagyobb rendben folyt le.

Borgida Béla és Társa jelentése:

Budapesti]

A gabonatözsden tegnap igen változatos volt a hangulat. Reggel a nyitáskor nagy kínálat volt készáruban, miáltal készáru 5-10-el olcsóbb volt, későbbben, illetve a záráskor nagymértékű fedezésére az irányzat lényegesen megszilárdult, forgalom a búzában 14 ezer mázsa.

Határidők sáralata:

Áprilisi buza	— — — —	11:60
Májusi buza	— — — —	11:40
Októberi buza	— — — —	10:80
Áprilisi rozs	— — — —	8:30
Októberi rozs	— — — —	8:05
Áprilisi zab	— — — —	8:64
Októberi zab	— — — —	7:30
Májusi tengeri	— — — —	5:62
Juliusi tengeri	— — — —	5:79

Nagyváradon.

Az irányzat mindenben változatlan.

Árak:

Buza	— — — —	11:—	11:30
Rozs	— — — —	6:90	7:10
Tengeri	— — — —	5:15	5:27
Zab	— — — —	7:90	8:20
Arpa	— — — —	8:20	8:70
Kétszeres	— — — —	7:50	7:60
Lóheremag nyers	— — — —	52:—	68:—
Lóheremag ólomzárolt	— — — —	92:—	95:—
Lucernamag ólomzárolt	— — — —	115:—	120:—

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradai fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— —	849.—
Osztrák hitelrészvény	— —	674.50
Jelzálogbank	— —	493.50
Leszámitoló és pénzváltó	— —	572.50

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA

Bumbera István

papi- és polgári szabó
NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint a megyei főtisztelendő papság szállítója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

NIGRIN

(Fernelendti)

alegjobb cipőkrém

Mindentűt kapható! A bécsi vadászati kiállításon arany éremmel kitüntetve

TÁTRAY és TARSAI

Vasöntöde és gépgyár. Nagyvárad, Össi-tér.

Elvállal: Épület és műlakatos munkákat, vízvezeték és csatornázási munkákat, gyárak teljes berendezését, közelműveket.

Gyárt: gazdasági gépeket és ekéket, magánjárókat és cementipari gépeket.

Biharvámegye legnagyobb gépjavító műhelye.

Műszaki gépészmérnöki iroda.

Dajkovits E.

fényirodájában
Sas palota

esküvői felvételek a legdiszesebb elrendezésben, villany felvételei speciálitása utólérhetetlen.

Megnyílt az új ROSENZWEIG féle mellfüzőgyár

Szalárdi-utca 9 szám. Saját ház.

Elegáns fogadóteremmel, fényes proba szalonnal. Olcsóbb árak, szebb és elegánsabb kivitel és előzékeny kiszolgálás.

Az üzemet a tulajdonosné személyesen vezeti.

„Mi it?” — Papa megengedte! Hisz' valódi JACOBI-féle Antinicotin cigarettahüvelyek fadobozban!

Vigyázzon! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi! Minden fadoboz érdekessé Röntgen-képeket tartalmaz.

A Bihar megyei Gazdák Áru és Hitelintézete Rt.
Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti. Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenféle bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előlegét nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyósít házakra és földbirtokokra. 161

A Z I G A Z,

hogy sehol sem lehet oly kellemesen mesélni szórakozni, mint —

Kecskeméthy István

„NEMZETI” vendéglőjében.

Kitűnő magyar konyha. A legjobb fajtájú ételek. Abonánsok polgári árban megegyezés szerint szolgáltatnak ki.

— Minden este fényes műsor —
mozgófénykép előadás.

— Belépti díj nincs. —

A vidékiek találkozóhelye. Szállodámban szobák 1 korona — 60 fillértől kaphatók. — Számos látogatást kér tisztelettel

Kecskeméthy István vendéglős, a „NEMZETI” szálloda, vendéglő és kávéház bérője.

Alapított 1874.

Telephon 451.

A legjobb varrógépek és kerékpárok csakis

FEIGENBAUM cégnél Kert-utca kaphatók.

Mindennemű varrógépek és kerékpárok javítása. Ugyisint ezekhez alkatrészek nagy választékban.

A Nagyszebeni

Általános Takarékpénztár

Előnyös amortizációs köl-
esönöket nyújt és konvertál
házakra, földekre és épít-
kezési célokra, előzetes
költség nélkül. Készséggel
szolgál felvilágosítással:

Breitenstein Frigyes,
Nagyvárad, Keskeny-utca 13. sz.
Telefon: 1054.

3-4 középiskolát

végzett fiu

nyomdász tanulónak

a „Szent László“-

nyomdában

felvétetik.

Központi szállító iroda.

A közelgő költözködési idény alkalmából felhívjuk a t.
közönség szives figyelmét **szabadalmazott butor-
kocsiainkra**, a melyekkel a legkényesebb és legdrágább
butorok szállítását **ugy helyben mint vidéken, vala-
mint az ország bármely városába felelősség
mellett eszközöljük.** Elvállalunk továbbá költöztetése-
ket nyitott féderes stráf-szekereinken is — **ugy helyben
mint vidéken.**

Elfogadunk és előleget adunk butorokra és egyéb ingóságokra
ezeket saját száraz és tűzmentes raktárainkban elhelyezzük.

Központi szállító iroda.

GRÜNBAUM J. ÉS TÁRSA,
Kossuth utca 8. **Telefon 701.**

**MEGELŐZŐTI
MOSKOVITS
ANATOMIAI GIPOGYAR**

NAGYVÁRAD
KOSSUTH LAJOS-UTCA 5 SZ.
BÉMER-TÉR, (BAZÁR-ÉPÜLET.)

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utca 49. szám.

Elvállal minden szakmájába vágó
munkát, u. m.: matt és fényezett
szobaberendezések, konyhabutorok
készítését és portál munkákat.

Jó és izléses munkaért jótállok.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

192

Málnási borviz

10 liter szállításkor, 1 liter 24 fillér ház-
hoz szállítva.

Kitűnő gyógy- és üdítő víz. Gazdag a
széntartalommal, elősegíti az emésztést,
megszünteti a gyomorégést. Hűlés és kösz-
vény ellen nagyon ajánlható. FÓRAKTÁR:

Mózes Áron, Nagyvásár-tér II. sz.

Kapható minden üzletben. Vidéki rendelések
gyorsan eszközöltetnek. Egészségesnek bor-
ral, gyenge gyomornak tisztán.

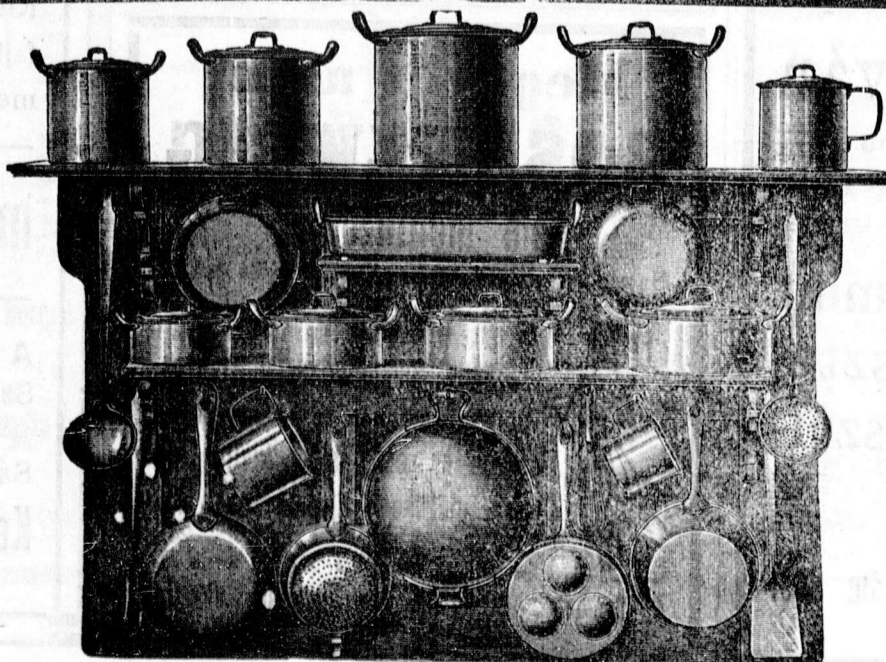
Telefon 1073.

Telefon 1073.

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedése
Rákóczi-ut. Telefon 390. sz.

Modern
konyhaberendezések
zománcos és tiszta
aluminiumból.

Tavaszi ujdonságok

Vasbutorok u. m.:

szekrényágy
3 matraccal**K 19-50.**

Gyermekágyak

K 26-tól.